

Vraag:

Zal men ook de jonge kinderen dopen?

Antwoord:

Ja het, want mitsdien zij alzowel als de volwassenen in het Verbond Gods en in zijn gemeente begrepen zijn, en dat hun door Christus Bloed de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, die in het Geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt, zo moeten zij ook door den Doop, als door het teken des Verbonds der Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden, gelijk in het oude Verbond of Testament door de Besnijdenis geschied is, voor de welke in het nieuwe Verbond de Doop is ingezet.

Want hunner is het Koninkrijk der Hemelen.

1. Jonge kinderen en het Verbond;
2. Jonge kinderen en de toezegging;
3. Jonge kinderen en het teken der onderscheiding.

De eerste twee gedachten, het eerste deel dus ook van het antwoord van de Heidelberger, hebben wij verleden week met elkaar overdacht. Het was mijn begeerte toen wel om af te handelen, ik heb ook nog gedacht om dit laatste deel over te slaan, maar wij wensten toch nog deze avond op het slot te letten:

De jonge kinderen en het teken der onderscheiding.

Immers de Heidelberger heeft gezegd: Zo moeten zij ook door den Doop als door het teken des Verbonds, der Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden. De jonge kinderen en het teken der onderscheiding. Laten wij eerst hierop een ogenblik letten. Iemand kan, zo is het in het natuurlijke leven, zo is het op het oorlogsveld, wanneer de strijd beslecht is, kan er een onderscheidingsteken uitgereikt worden. Iemand kan onderscheidingstekenen krijgen, voor moed, trouw, beleid, voor buitengewone dapperheid. Daar wordt ook vaak gezien dat bepaalde eigenschappen, die sommige mensen in zonderheid deelachtig zijn, beloond worden door onderscheidingstekenen. En nu spreekt ook de Catechismus van "onderscheiden". En daaruit is onze gedachte genomen, de jonge kinderen en het teken der onderscheiding. En wanneer wij nu in het kerkelijk leven op de praktijk letten, wordt doorgaans dat teken der onderscheiding belicht uit een **verkeerde grondslag**. Daarop is gebouwd de verkeerde Verbondstheologie en de werking van het Verbond, waarbij je toch aan alles kunt merken, dat wij iets bijzonders zijn.

Zo ook onder Israël. De Farizeën zeiden: Wij zijn Abraham's zaad en naar de belofte erfgenamen.

Dat waren zij wel, Abraham's zaad, zover het vlees aangaat. Maar zij verstonden niet, dat de zegen die over Abraham uitgesproken werd hen raakte die in zijn voetstappen wandelden.

Daarom temidden van alle ijdele zelfverheffing wordt een groot deel van de prediking gekenmerkt doordat men er van uitgaat alsof wij iets bijzonders zijn. Wij zijn onderscheiden van God in de vorm van een medaille die wij krijgen, omdat de Heere dat ons nu eenmaal gegund heeft. Omdat mijn vader en moeder ook voor de goede kant gekozen hebben en dat mijn ouders ook voorstanders van de oude waarheid zijn. En dan wordt het onderscheiden bedoeld (niet in de belijdenis) maar in de praktijk kan je er in proeven dat lopen met de medaille op de borst van het kind zijn, van het bondeling zijn, van een gelovige te zijn, van een kinderrecht gekregen te hebben en zo gaat men over de aarde.

Daarom verwatert dit alles en zinkt zo ver weg en men komt eindelijk terecht in een sfeer waarvan God walgt. Want zodra Israël het onderscheid ging opvatten als een onderscheidingsteken voor hun gedrag of zij iets bijzonders waren, dan snijdt God dat af en Hij zegt: Heb Ik de Filistijnen niet opgevoerd uit Kafter, heb Ik de andere volken ook niet hun landpalen gezet? Ben ik die God, Die alle volken der aarde regeert en in Mijn Almachtige handen besluit? Dan slaat Hij dit onderscheidingsteken van het lichaam af door hen te bepalen bij de door in hun ogen verachte onbesnedene heiden die nochtans ook in Gods raad besloten zijn. Waar Hij ook Zijn doel en oogmerk voleindigt. Overal waar dus de hoogheid van het schepsel, het bijzonders erin zit. Het grote gevaar en bijzondere, het isolement, Gij die het zijn. Daar dreigt altijd het grote gevaar omdat ons goddeloze hart daar vol van is, om in onze eigen inbeelding, terwijl ons leven tegen ons getuigt, toch maar te denken en te veronderstellen dat wij zoveel vóór hebben en dat wij zoveel te betekenen hebben doordat merk en veldteken, zo men dat pleegt uit te drukken, waarbij de Christenjeugd wordt voorgesteld als die dapperen Christenstrijders. Voorwaarts Christenstrijder! Wij hebben immers het merk- en veldteken aan ons voorhoofd. Dat is immers ons beginsel. En dat beginsel moeten wij onszelf inspireren om nu ook waar te maken dat **tweede deel** van het Verbond om in een nieuw leven te wandelen, opdat ons ganse leven, land en volk, kerk en staat, maatschappij en cultuur gewonnen en opgeëist worden voor Koning Jezus. Ach, en als men dan spreekt over de eenvoudige dingen, de noodzakelijkheid van de vernieuwing des harten van het zichzelf te leren kennen en God, de noodzakelijkheid van het wederom geboren worden, dan kijkt men u aan en zegt: Wat ontbreekt er dan nog?

Is het dan nog niet goed als wij gedoopt zijn, belijdenis doen en dan aan het Avondmaal gaan, wat moet er dan nog meer gebeuren, wat denkt U eigenlijk wel van ons? En als wij dan elkaar voor zouden houden wat God van ons denkt, dat wij géén hart hebben om God te prijzen en dat wij dieper gezonken zijn dan het redeloze vee hetwelk zijn bezitter kent, en de ezel de kribbe zijns heren. Mijn volk weet niet. Dan noemt men dat ziekelijk want wij zullen er ons wel voor wachten, dat het met ons niet zo afloopt als het met Israël afliep. Wij moeten het anders en beter doen.

In bepaalde kerken (bijv. in Artikel 31) leeft men meer sterk in die sfeer. Men is er. Men is alléén de zaligmakende kerk. Ze gaan nu je zeggen nog verder dan Dr. Kuiper, die veronderstelde: neen, wij **zijn** het. Dat alles is het gevolg wanneer het onderscheidingsteken wordt opgevat alsof God de Heere ons

een medaille op de borst spelt. En dat Hij tegen ons zegt: Jullie moeten mijn soldaten zijn, jullie moeten voor het beginsel strijden. Daar zit heel de godsdienst vol van; van beginsel. Als er één tussendoor loopt, die geen beginsel heeft in die zin, dan telt hij niet mee, want dan hoort hij bij die mensen waar je helemaal niets aan hebt.

Maar om nu met het hart te geloven, dat ons beginsel is in onze diepe val en bondsbreuk. Of willen wij nog vroeger gaan dat God ons goed en naar Zijn beeld gemaakt heeft en dat ons beginsel was in de **Levende God**, dat wij alles onderscheidene mensen met zulk een schoon onderscheidingsteken versiert waren met Gods Beeld. Maar toen wij dat vaarwel hebben gezegd, zijn wij die tekenen verloren. Nu putten wij onze sappen uit de afgehouden boom, die overgegeven is aan de dood.

Zo is de werkelijkheid, Dat is nu **ons** beginsel. Het rad onzer geboorte dat ontsteken is van de hel. Daarom als de Heidelberger hier van onderscheiding spreekt, spreekt hij nog niet van een merk- en veldteken. Dan spreekt hij nog niet zoals één onzer doorluchtige koningen sprak, die op de vraag of hij een verbond had gesloten met ander mogendheden, toen antwoordde: Ik heb een Verbond gemaakt met de Potentaat aller Potentaten.

Neen, zo spreekt de Heidelberger hier niet. Hij spreekt en ontleend de onderscheiding aan de **vrije gunst en ontferming** van de Drieënige God. Van hen heeft dit onderscheiden niets te maken met een onderscheidingsteken of een merk- en veldteken waar miljoenen mensen zich mee bedreigen, als strijders voor Koning Jezus, die nooit hebben verstaan: Strijdt gij om in te gaan, want de poort is eng en de weg is nauw die ten leven leidt. Op die eeuwigheid zal openbaren dat veel activisme, veel ijver, veel van alle beweging, die er is voor blinde heidenen en de hele wereld, dat zij ontsproten is aan de onderscheiding die wij onszelf hebben toegeëigend en niet uit de onderscheidene Genade van de Levende God. Toch, bedenk dat wel, ben ik niet bezig om deze onderscheiding uit te hollen maar ons tot het rechtbegrip te brengen wat de Heidelberger hier bedoelt met het teken der onderscheiding.

Er wordt hier dus gesproken van een onderscheid maken door het teken des Doops en de inlijving in de Christelijke Kerk, een onderscheiden worden van de kinderen der ongelovigen. En om nu de diepte, het gewicht, de ernst van die onderscheiding te verstaan, is ons voor alle dingen nodig een recht inzicht te hebben ook in die verhouding tot God het **Hoofd** en het **Verbond**, tot de partij, namelijk God.

Want U is voorgelezen een vernieuwing van het Verbond met het volk Israël. Wij zouden zeggen een nadere beklemtoning van dat Verbond wat God opgericht had met dat volk. Dat was geen ander Verbond. Dat was ook een openbaring van Zijn Eeuwig Verbond der Genade waar Hij ze inzette. En nu moet U eens bedenken dat Mozes heel in het begin is begonnen te zeggen: Zij hebben geen hart gekregen om God te vrezen. Hij zet hun dus op een onmogelijke plaats op een plaats van het **niet** partij zijn. Hij zet ze op een plaats neer met al de onbesnedenen en heidenen over het rond der aarde dat er niets is dat hen onderscheid, hunnerzijds. Ook geen hart om de Levende God te vrezen. Neen, zij zijn ook niet biddend geboren. In dat opzicht hebben zij in het minst geen medaille verdiend, geen onderscheidingsteken. Maar Mozes als de Knecht des Heeren zegt tegen hen: Zij hebben **geen** hart om

God te vrezen. Die God van dat Verbond, Die Zich zo heeft neergebogen op dat ellendige volk. En als die grondslag in onze harten wezenlijk geloofd zou worden: Eerstelijk dat wij en onze kinderen aan de dood en de verdoemenis zelve onderworpen zijn. Dan komt er pas sprake dat wonder der onderscheiding. Als het geen dode batterijen zijn die ergens zijn opgesteld in ons verstand, maar als het de levende erkenning des harten is, dat wij kinderen hebben voorgebracht die geen hart hebben om God te vrezen. En die, net als wij, geboren zijn als kinderen des toorns van nature gelijk alle anderen. Dat is eigenlijk de afsnijdende waarheid van Gods Woord, die het partij zijn van het schepsel ondergraven wil. Die dat eeuwige partij zijn van de mens, die partij wil zijn in het Verbond omverwerpt, en die zegt: Gij hebt geen hart om partij te zijn, gij luistert niet naar de Levende God.

Nu, als dat in Uw of onze harten waarachtig is, als wij dat **niet** door het gevoel, maar door het waarachtig geschonken geloof leren beamen, dat dit onze staat en stand met onze kinderen voor de Levende God is. Dan zou je zeggen heeft het Verbond pas betekenis. Dan krijgt het teken der onderscheiding pas betekenis. Dan wordt het onuitsprekelijk groot, dat een Drieënige God Zijn Handen uitstrekt naar een wederstrevig en tegensprekend volk. Ook naar dat kind, dat Hij als de Grote Souverein, zich wil bemoeien met de kinderen der gelovigen. Dat Hij er rekening mee heeft gehouden, dat Hij er Zijn Woord en Belofte voor heeft gegeven, zoals wij vorige week hebben gehoord, hoever God zichzelf daarin openbaart. De grondslag zodanig zuiver mag zijn in het hart om te buigen onder dat Woord dat Mozes het volk liet horen: Wij hebben geen hart om God te vrezen, dan hebben wij de eerste stap gedaan op de weg van Gods Verbond. Dan wanneer wij geen partij meer kunnen zijn en wij het ook niet meer willen wezen, dan komt er plaats voor God, Die Zelf tussen de stukken doorgaat.

En **Die Zelf is de God van Zijn Verbond**. Dan wordt het ook zo onuitsprekelijk groot, dat waar geen onderscheid is (houdt dat vast) dat God onderscheid maakt.

En daaruit zullen wij ook bemerken en ik hoop dat wij dit ook zullen verstaan, dat dit zo ontzettend diep ingrijpt in ons leven, bewust of onbewust. Maar daar komen wij nooit meer onderuit. Wat is nu dat teken der onderscheiding? Let wel, vaak worden zulke hoofdstukken zoals in Deuteronomium, wat u is voorgelezen, getrokken op het verbreken verbond der werken. Alsof God daar dit volk misleidde. Alsof God daar een God was, Die Zich openbaarde in het verbond der werken. En men zit dan net zo lang te knoeien dat men van die hoofdstukken het werkverbond gemaakt heeft. Maar is dat zo? Of moeten wij zeggen dat onderscheidende werk van God, daar hebben wij een werkverbond van gemaakt, daar hebben wij ons aan vastgeklampt. Maar zo bedoeld God het niet. Mozes herinnert aan het verbond van Egypte, van de Sinai, wat was dat voor een Verbond? Of was dit een openbaring van het Genade Verbond Gods? Ik ben de Heere Uw God, die u uit het Egypteland uitgeleid hebt, in Mij is uw kracht.

Dat wij dit ervan gemaakt hebben, dat wij zo met God handelen dat wij die aanhef weglaten en voor onze rekening nemen, dat wij partij willen zijn. Ja, daarvan is de vrucht dat wij uitgeteerd worden door onze zonden, want als wij werkelijk dat Verbond zouden verstaan: Ik ben de Heere Uw God, dan geef ik u de verzekering dat God zal zorgen dat gij in Zijn wegen wandele, maar overal waar de sleutel ontbreekt en waar wij onszelf iets aanmatigen, waar wij

het zullen doen, daar gaan wij ten verderve. Daar worden wij uitgeteerd door onze zonden. Want Zijn gebod was niet zwaar. Zijn gebod bedoelde niet anders dan de prediking. Zoals Psalm 106 berijmd zingt: Van hun Dierbare Heiland, Die weleer hen redde van de Egyptenaar. Dat was het Verbond. En wij verstonden het niet. En wij verstaan het nog niet, dat deze wet tot hun behoud gegeven is, en als wij oud geworden zijn zegt Luther ergens: En nu versta ik het nog niet, want onze ogen zijn bezwaard en onze harten verhard. Wie zal het geheim verstaan, dat het enkel ontferming en Genade is als God zegt: Ik ben de Heere Uw God. Dat in Hem alleen de kracht, het gebod en het leven is. Nu dan. Nu komt Mozes het volk confronteren in hun **niet** zijn. In hun niet overeenkomstig dat Verbond zijn. In hun heimelijke afwijkingen en overtredingen. En nu krijgen wij het element van **Vrije Genade**.

Nu zegt Hij niet tegen dat volk dat het niet begrijpt en ook niet verstaat: Ga maar door, jullie hebben toch geen hart om God te vrezen, jullie begrijpen er toch niets van.

Maar weer plaatst hij hun voor de ernst en de waarachtigheid van het Verbond Gods. Zo wou Hij met geen volkeren handelen, die moesten Zijn getuigenissen en Zijn Verbondsgeheimen missen.

Dan wordt juist Genade alleen, **Vrije Genade**, dat God bandieten van bandieten wil onderscheiden. Neen, geen vrome mensen, geen kinderen die het er naar gemaakt hebben dat de Heere genade bewijst. Maar kinderen die het er naar gemaakt hebben, dat God ze met één klap met alle volkeren der aarde wegwerpt, met een eeuwige wegwerping. Hoe groot is dan Vrije Gunst en Genade, dat God tegen jullie kinderen gezegd heeft: **Ik zet jullie apart**. En hoewel je even goddeloos bent (zegt Mozes) en je geen andere kleur hebt dan een blinde heiden, die van God gescheiden daarheen leeft, en dat je hart ook niet zachter is dan die stenen harten van de wereldlingen, maar hetzelfde hart hebt. Hoe groot is dan Gods ontferming, dat Hij toch naar Zijn vrijmachtig welbehagen zegt: **Ik zet jullie apart**. **Ik zet jullie alléén**, want Jacob zal alléén wonen. En zegt niet dat geldt mijn vader of mijn grootvader. Ik zeg U, dat **Jacob alléén zal wonen**, dat **geldt u**, want God heeft onderscheiden. En de Heere is een waarmaker van Zijn Woord. Daarom zullen wij alleen wonen en het zal ons welgaan, of wij zullen de duivel dienen en het zal ons kwalijk gaan en zullen verdoemd worden.

Denk niet dat de waarachtige leer der Zaligheid een compromis kent (een overeenkomst). Denk niet dat wij elkaar voorhouden dat het alleen Vrije Genade en ontferming is, en dat gij wel uw weg kunt gaan zoals gij dat denkt. Dat zou wel kunnen, maar God heeft U onderscheiden. **Hij heeft U onderscheiden als vijanden**. Zo heeft Hij u apart gezet. De hele wereld, het zijn allemaal vijanden, maar God heeft aan u een teken gesteld. Zo wou Hij met geen volkeren handelen. Gij zijt van de kinderen der ongelovigen niet onderscheiden, omdat gij in de uitwendige zin (laten wij het zo maar noemen) een vader of moeder kreeg die u meenam naar de Kerk. Neen, zo niet. Gij zijt niet zodanig onderscheiden dat gij de brutaliteit zoudt kunnen hebben om te zeggen: Wat kan ik er aan doen dat ik gedoopt ben en onderscheiden ben van de kinderen der ongelovigen. Dat hebben mijn vader en moeder gedaan. Dat heb ik niet gedaan, ik wist er niets van, ik ben er niet bewust bijgeweest. **Neen** dat is vloeken tegen de Levende God en tegen Zijn Verbond. Want

afgezien van vader en moeder, dan bezweer ik u: De Levende God heeft u zulks geschonken. **Hij** heeft gewild dat u onderscheiden zou worden, en gij gebracht zoudt worden onder de prediking van dat Verbond. Dat gij in de Christelijke kerk zoudt ingedragen worden, en gij zult éénmaal geoordeeld worden niet als een blinde heiden, die de wet niet kende, maar gij zult geoordeeld worden naar het richtsnoer van het Verbond der Genade naar de mate de Heere u in kennis met Zijn Eeuwig Evangelie heeft gebracht.

Onderscheiden. Ja, want ik weet wel hoe wij en de kinderen van nature daar mee spelen. Maar al wist Mozes dat ook, hij zei het zelf: Jullie hebben geen hart om God te vrezen; ja, hij gaat nog verder en zegt: De Heere heeft jullie geen hart gegeven om Hem te vrezen. Ja zou ze zeggen, dat is toch wel lijdelijk. Dat is nu net helemaal niet lijdelijk. Juist daarom kan hij niet loslaten. Juist daarom plaatst hij ze voor het Verbond Gods waarin God alles op Zich genomen heeft om alles te doen. Daarom wordt het zo ontzaggelijk: Want jullie zijn niet onderscheiden van de wereld want die doet er niets aan en jullie doen er wel iets aan. Jullie zijn niet zo onderscheiden. De wereld holt maar voort naar het verderf, maar jullie hebben voeten die de weg des Vredes bewandelen. Nee, maar dat is juist de kracht en de ernst van dat Verbond. Gods voeten hebben jullie aan deze plaats gebracht. En onder dat teken des Verbonds. Niet wat **wij** gedaan hebben, maar wat God doet.

Voel je wat ons daar een ontzaggelijke ernst daaruit tegenkomt?

Voel je hoe ernstig dat is wanneer dat teken der onderscheiding éénmaal onze Rechter zal wezen. O, dat zal niet om uit te spreken zijn. En dat teken der onderscheiding dat grijpt zo diep in dat, als ik het gedaan had of dominee die of die, dan had het geen betekenis. Je kan ervan verzekerd zijn, dat heeft **God** gedaan. Die heeft dat gedaan. Niemand heeft hier het recht om te zeggen dat hij door de duivel gedoopt is. Dat heeft God gedaan. God heeft zo'n vijand apart willen zetten. Was hij daarmee een vriend? Neen, daar was hij nog een vijand. Maar de vijand mag horen: Uit vrije goedheid, zijt Gij haar een vriendelijk Beschermmer.

Wat heeft U daar nu op tegen. Ja, alles op tegen. Ik wil niet proberen om de leer der zaligheid zo zoetelijk voor te stellen. Maar God zegt: Brengt dan uw getuigenis voor Mijn aangezicht. Waarmede heb Ik u vermoeid? Heeft God gezegd: Ik zal je dopen, maar dan moet je eerst geloven. Dan moet je eerst volwassen zijn zoals sommige secten leren, hebben wij de vorige maal gehoord. Heeft God gezegd: Je mag dopen, maar dan moet je bv. tien jaar lid zijn van de gemeente. Heeft God dat gezegd? Helemaal niet. God heeft gezegd: Toen je daar als hulpeloos kind met een eigen ik, zin en wil, al lag te trappelen in je wieg als je niet gauw genoeg je zin kreeg, ja toen heeft God je al onderscheiden en gezegd: Het Zijn kinderen van Mijn kinderen, wanneer je een vader of moeder had, die de Heere vreesden.

Die wil **Ik** apart zetten. Dat was verkiezing. Dat was ook Welbehagen Gods. Dat was verkiezende liefde dat God dat deed. Denk erom dat het nooit is zoals de Remonstranten op de Dordrechtse Synode (dan moet u het slotgebed van de 5 artikelen maar eens lezen) die daar Gomarus en de zijnen verweten hebben, dat zij een Heere brachten van een God. Die een tyran was, Die de arme zuigeling van moeders borst afscheurde om het arme wicht eeuwig in de vlammen te doen verteren. Neen hebben de vaders gezegd, geenszins. Maar zij hebben een God voorgehouden. Die wel vrijmachtig is in

Zijn doen en in al Zijn werken. Maar juist uit de Vrijmacht Gods hebben zij de ruimte en de zekerheid gepredikt voor hun gevallen verloren kinderen in zichzelf. Moet u maar eens lezen het slotgebed van de vijf artikelen.

Ja, God is waarachtig, wij zijn leugenachtig. Zo heeft het Mozes ook voorgesteld en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden. Daarom, vaders en moeders, het geldt ook voor ons. Je hebt van die vaders en moeders, die zijn zo vergevorderd, in de geest, die zijn zo geestelijk geworden, die zijn zo oud, oud, oud en nog eens oud gereformeerd geworden, die praten daar nooit over. Die zeggen in hun zelve: Als God hen nog eens grijpt dan komt het best terecht. Als Jan, Piet of Kees zondagsmorgens in zijn bed blijft liggen, om te blijven slapen als Gods Woord verkondigd wordt. Ja, dan pinkelt hij hoogstens een traan uit zijn ogen weg en zegt: Het is toch erg, dat zijn nu de vruchten van mijn zonden, dat de Heere hen nog maar eens in hun hart mocht grijpen.

Zo is het niet. Als dat teken der onderscheiding op onze ziel gaat branden, wat God gedaan heeft en niet wat uw kind gedaan heeft, dan komt er iets anders voor in de plaats. Dan komt er dit in de plaats: Kind, gij zult buigen voor Dien God en Zijn Verbond en het zal je wel gaan, zo niet en het zal je eeuwig kwalijk gaan. Je bent geen zoon meer van je vader. En dat teken maar verstaan werd. Juist omdat zij niet beter zijn. Juist omdat het van die diep gezonken kinderen zijn. Daarom zegt vader niet: Ik hou niet van al die dwang, want als je ze moet dwingen dan wordt het toch allemaal niets. Dan geven zij er laten een schop tegen. Je moet ze vrijlaten.

Maar als je ziet dat God ze niet vrijgelaten heeft, maar ze apart heeft gezet, dan zegt vader vanwege dit teken der onderscheiding: Nu kan ik je ook niet meer loslaten, kom ga met mij. Of ze moeten zo oud zijn, dat ze overal doorheen breken en je er geen zeggenschap meer over hebt. Och, dan zeg je het misschien nog wel, maar dan kan je niets meer doen. Maar voor het zo ver is, al is het huilend: **naar dat Woord**. Niet aan het zoetelijk gedoe toegeven van bepaalde doorgezakte kringen.

Toen was je vader vroeg ook jongen, maar toen er een ogenblik kwam moest ik naar de kerk. Ik hoop dat jou dat ook eens gebeuren mag. Nee, dat is niet de rechte weg. Het is wel aantrekkelijk voor het vlees, want dit kost niets.

Maar als vlees en bloed gaat bezwijken van weemoed en jammer als je ziet dat de kinderen trots alle waarschuwingen en vermaningen hun eigen weg gaan. Ja, dan neem ik aan dat God ze onderscheiden heeft en ze apart gezet heeft van de kinderen der gelovigen. Daar waar nu de één gelegenheid aan ontleent om in zoetsappigheid zijn weg te gaan en te denken wij zullen wel zien als God hem in de kroeg grijpt dan grijpt Hij hem daar wel, of waar dan ook. Want er worden tenslotte meer buiten de kerk dan in de kerk bekeerd.

Ik heb eens een hele vrome man gekend, die praatte thuis nooit met de kinderen. Want wat u aangaat, mensenkind (had hij gekregen), zij zouden dikke touwen aan u leggen. Daarom moest zijn tong aan zijn gehemelte kleven, daarom praatte hij niet meer met zijn kinderen. Nu als wij in zulken stand leven, dat is wel aangenaam voor het vlees, maar dan denk ik nog altijd aan mijn moeder, die mij eens een brief schreef, waardoor ik altijd ontroerd ben, waarin zij schreef, dat het hier op aarde altijd moeite en verdriet is, maar dat zij maar voor één ding mocht leven, dat dát alleen haar hoop was om getuige te zijn, dat God haar kinderen een nieuw hart wilde geven.

Aanhouden. Als wij verstaan dat God die bandieten onderscheiden heeft, die kinderen des toorns, dan laten wij ons door geen psycholoog wat wijs maken, die het ouderlijk gezag ondergraven in deze tijd. Waar de godsdienst met man en macht aan mee werkt en wat al begint op de scholen waar ze ons trachten wijs te maken dat wij kameraden voor elkaar moeten zijn, dat wij zelfstandig moeten zijn.

Nee, dan weten vader en moeder het zijn kinderen des toorns net als dat volk Israël. Die laten wij nooit los. Want wij weten het wel, dat hoeft een psychiater ons niet te vertellen om ons van het spoor af te trekken, dat zijn koninklijke hoogheid wel eens zo goed wordt, dat hij mee naar de kerk gaat.

Maar dan is er de diepe ernst. Ja, dan zegt er in ons midden misschien één: Dan maar met de knuppel? Gevolgtrekkingen moet u dan maar voor uzelf nemen. Want u voelt wel aan, u moet dit onderwijs van de Heidelberger, de jonge kinderen en het teken der onderscheiding niet zo verstaan, dat ik uit een zekere hoogte deze of gene eens een les probeer te lezen. Maar dit is het Woord van God, van de Levende God. En als het dan eens anders is? Ja, dan past ons wel schuld, schande en schaamte, maar nooit de handhaving van onszelf, alsof wij de rechte opvoeding betrachten. Dan nooit. Dat is verderevelijk. Dat kan voor God niet bestaan. En al zeggen ze dan allemaal: Wat is dat een harde vader en als ik dan zo te werk moest gaan. Laat ze maar praten. Want die schijnbare hardheid is liefde, is enkel liefde.

God heeft gezegd: Jacob zal alleen wonen, en geen van de volken met hem. Jacob heeft zijn zonen op zijn sterfbed als het ware omhelst. Hij heeft hen dit voorgehouden. God is ook aan Abraham verschenen om hem bevel te geven van zijn huis en hun kinderen na hen, opdat zij die weg des Verbonds zouden weten en wat God uit Vrije Genade en Ontferming gedaan heeft.

Kinderen, daarom al ben je niet beter, al ben je nu niet zo braaf dat ik zeg: Je kan het goed zien dat zij een medaille hebben, ik kan het goed merken dat zij gedoopt zijn. Dit is een factor die niet meetelt. Het zou wel groot zijn, als het in de vrucht openbaar kwam, dat jullie den Heere vreesden, maar het is hier niet aan de orde. Hier is aan de orde dat tot murmureerders, overtreders, afgodendienaars, ja van de Levende God afvallige kinderen gezegd wordt: Zegt tot de kinderen Israëls dat zij voorttrekken. Hoe zij langs de ark zijn gegaan in het midden der Jordaan. Murmureerders, overtreders, afvalligen, allen moesten zij er langs. Zo zullen jullie ook, of in Kanaän, of in het rijk van de duivel terecht komen. Maar niet tenzij gij gegaan zijt langs de ark des Verbonds. Een andere weg is er niet. God heeft onderscheid gemaakt.

Vaders en moeders, wat drukt zulk een zaak op het hart. Niet in de zin dat eerder zoudt willen sterven, dan voet te geven aan de duivel en aan ons goddeloze geslacht dat van de Levende God afwijkt. Ja, dan zingt de psalmdichter ervan, die voor zichzelf toch heus niets anders overhield dan schuld: Het verkeerde hart in wien het ook moge blijken, zal uit mijn huis en uit mijn omgang wijken. Ik haat het doden der schender Uwer wet, en schuwt die smet.

Dat wil niet zeggen dat vader en moeder zo hoog zijn, maar dat zij die schender van binnen hebben leren kennen en verfoeien, verachten en ervan walgen. Daarom zullen zij u steeds onderwijzen: God heeft onderscheiden. Een dubbel voorrecht is het als **God** onderscheidt. Zo onderscheidt, dat Hij u brengt onder de Levende verkondiging van Zijn Woord en van Zijn Eeuwig Verbond. Dan wordt de zaak nog zwaarder en gewichtiger, apart gezet en

daarvan weggelopen te zijn. En als ik dan géén vriend ben, als ik dan toch maar een onbekeerd mens ben. Ja, en dan toch weglopen? Of denkt gij dat dit gewoon is. Ik zou haast zeggen: Blijf dan als een onbekeerd mens en als een vijand zitten, daar, waar God u neergezet heeft. Want het is geen kleine zaak door alle tranen heen te breken en weg te lopen, waar God je neergezet heeft. Gij kunt niet zeggen, dat God u noodzaakt weg te gaan onder en uit dat Verbond en uit de prediking van dat Woord. God heeft u daartoe niet genoodzaakt. Gij zult daar ervaren dat gij uw eigen verdoemenis uitwerkt en het oordeel Gods des te zwaarder maakt, omdat God heeft onderscheiden met eenvoudig water meer nog met Zijn Eigen hand.

(Zingen Psalm 106 : 13, tussenzang)

Zo werd ook immers Israël afgescheiden, niet alleen degene die uitverkoren waren, maar het ganse volk kreeg het teken der besnijdenis als heenwijzende naar die besnijdenis des harten die zonder handen geschied in de uittrekking van het lichaam der zonde. Daarvoor is in het Nieuwe Testament de Doop in de plaats gekomen. Daarom wordt de Doop genoemd de besnijdenis des harten, die zonder handen geschied.

Als wij nu naar huis gaan, dan zullen er onder ons misschien zijn, die voor God moeten betuigen: Wat zijn wij trouweloos afgeweken. Maar ik heb u toch eerst genoemd hoe het eigenlijk is. Opdat er geen enkele uitweg zou zijn. Want God heeft geen vrienden maar vijanden onderscheiden met een teken, ja geen onderscheidingsteken en in die zin met geen merk en veldteken.

Met het teken dat Hij het alléén doet. Met het teken, dat gij verwaardigd werd om te horen: Ik ben Die God die wil en zij zullen. Met zulk een teken dat wij zulk een God hebben, geen dodeleer. Maar zulk een Woord en Leer dat God Zich openbaart als alles op Zich nemende. Zo volmaakt alles op zich nemende, dat Hij zelfs dat ongelukkige, vijandige natuurlijke dode kind, dat Hij daar Zijn Hand naar uitstrekke als een teken wat nu eigenlijk Genade is. Maar ook als een heenwijzing ook wat Genade doet. Dat Hij met hem begraaft door den Doop in de dood van Christus, het oude Verbond, die besnijdenis. Zie dat volk dan gaan. Daar waren veel meelopers, er was veel vreemd volk meegegaan. Ze zullen er ook geen goed aan gedaan hebben. Maar ook het volk was weerspanning van hart. En daarom (maar dat geeft de kinderen geen vrijbrief) dan ben ik er van overtuigd ook als moeder tegen ons zei: Kinderen jullie hebben een slechte moeder gehad. Want je moeder heeft je nooit opgebracht in de vreze des Heeren. Dan begonnen wij te huilen en zeiden: Nee, moeder, omdat je wist dat moeder aan Gods Genade Troon om een nieuw hart voor je vroeg. U heeft zich niets te verwijten, want wij zijn zulke slechte kinderen. Daarom kinderen, daaraan kun je je niet onttrekken. Maar ik heb ook nog een woord voor de ouders, die toch in het verborgene voor God zullen zeggen: Ach Heere, hoe menigmaal (want dat is vlees en bloed eigen) om het bloed der kinderen te plengen op de altaren van Kanaän. Op de afgodsaltaren. Om ze vrij te laten en ze over te geven in de verkeerde zin. Nu dan, God was dies vertoornd op Zijn volk. Maar Mozes als de Middelaar van het oude Verbond, hij klemde zich vast aan God. Ook als zij alleen moorden bij de Rode Zee, geloofde Mozes, dat God het doen zou. Mozes was een type van de Plaatsbekledene Borg en Middelaar. Die staat en stond in de bres.

Voor ouders die door schuld verslagen, die voor God leerden buigen: O, God, wat heb ik toch gedaan. Het was niet voor niets, dat David riep: Absalom, mijn zoon, ach ware ik voor u gestorven. Want God had Absalom ook apart gezet. Waarom schreeuwde David dan met zo'n bittere schreeuw? Is dat algemene liefde? Sommigen gaan zo ver, dat zij zeggen: Maar dat geloof ik niet. David ziet daar de vervulling van het Woord van de profeet. Daarom, omdat gij de Naam des Heeren door de vijanden grotelijks hebt doen lasteren en dat de Naam des Heeren door Zijn overtreeders smaadheid werd aangedaan, ook al was het door de vijanden, daarom zal Ik een kwaad in Uw huis verwekken. En het zwaard zal van Uw huis niet wijken. Wat zag hij nu in Absalom? Daar zag hij het beeld van zichzelf in. Daar zag hij de bezoekende Hand Gods. Hij had de vrouw van Uria genomen. Absalom bedreef overspel met de vrouwen van zijn vader. De profeet had gezegd: Wat gij in het verborgene gedaan hebt, dat zal in je eigen huis openbaar op de daken geschieden. Daarom is zijn hart doorwond. Daarom is dit geen algemene liefde. Maar het verbroken hart, wat onderscheid mij, kind. Want het was toch zijn kind. Dat hij in hem zichtbaar ziet worden: Gij roeit hen uit die afhoereren en U de trotse nek toekeren.

Maar David moest ook leren dat hij niet voor hem kon sterven. Dat was er maar één. Mozes was daar een type van. Daarom voor ongelukkige ouders, die met alles toch voor God moeten betuigen God had ze zekerlijk verdeld indien Mozes niet in de bres had gestaan. God had ook ons verdeld, als die Dierbare Borg en Middelaar van dat betere Verbond niet in de bres gestaan zou hebben. Als Hij Zijn Armen niet om de kinderen heengeslagen had, dan zou het eeuwig kwijt zijn. Ja dan zou ook blijken, dat wij ook daarin volkomenlijk gefaald hadden. Maar nu, die ene Mozes, Die Ene Christus, Die heeft gebeden., Die heeft geleden en gestreden opdat Hij Zichzelf een eigen volk zou heiligen en reinigen, ijverig in goede werken. Die goede werken, waarvan het voornaamste is een ongeveinst geloof in de Zoon van God. Daarom is er toch moed en een levende troost. Temidden van al onze ervaring van tekort schieten ten aanzien van de kinderen, die kleine kleuters of grotere kinderen te moeten onderwijzen. En als zij een ogenblik het gewicht verstaan: Dat God onderscheiden heeft, ondeugende kinderen, dat gij ze ervoor mocht houden: Gunst, Genade en Ontferming en de noodzakelijkheid om een nieuw hart te krijgen.

Wanneer wij dan allen tesamen in het stof moeten zinken voor God, denk dan aan die meerdere Mozes, die zelf nog dacht aan het kruis van zijn moeder en zei; Vrouw, zie uw zoon, zoon zie uw moeder. Die om een schare die niemand tellen kan Zijn Dierbaar Bloed geplengd heeft. Ook voor kinderen. Zalig te maken uit Vrije Genade. En ik zag de dood klein en groot. Daar waren kleine en grote.

Geliefden, waar zullen wij dan belanden? Mozes heeft gebeden, de meerdere Mozes heeft het alles volbracht. Neen, dat is voor ons niet gepredikt dat wij in onszelven voldaan naar onze huizen zouden gaan. Neen, maar dat het ons nog meer ingeprent zou worden uit die Enige Hogepriester, Die het kruis heeft gedragen en de schande veracht. Kinderen, wat ik nu zeg, daar moet je geen misbruik van maken, maar je mag gerust aannemen, als vader en moeder nooit één woord tegen jullie spreken nog goed, noch kwaad. Wanneer je een vader en moeder hebt die nooit voor jullie bidt, voor hun zaad. Dan mag je gerust aannemen dan zijn ze nog onbekeerd. Vragen jullie dan om een nieuw

hart, niet alleen voor jezelf, maar ook voor je vader en moeder. Want het zijn de vruchten van de dood, die zij dan nog dragen. Wat zou het groot zijn ouders, en die zeer oud geworden zijn, als straks in die dag der dagen jij, met uw kinderen aan Gods rechterhand moogt staan. Niet één. Dat zal ook groot zijn, maar als u meer kinderen hebt: Heere, wilt U ze allemaal bekeren. Vertwijfel niet aan de almacht van God, want Hij kan het. En het zou niet om te dragen zijn als gij nu moest weten dat meerdere van uw kinderen eeuwig zouden omkomen. Maar gij hebt ook geen reden om dat vast te stellen. Geenszins. Wat zal het groot zijn als gij daartoe kinderen van de Heere mocht ontvangen hebben, die wederom geboren werden, tot een levende hoop. Ach, ik hoop, dat eer gij uw ogen sluit aan deze zijde van dood en graf, dat gij getuige mocht zijn van de vreze des Heeren in het leven van uw kinderen. Maar het kan ook zijn zoals mijn grootvader, die op zijn sterfbed lag en in ernstige worsteling was vanwege zijn oudste zoon en dat de Heere recht en gerechtigheid toeschreef dat Hij nooit naar hem om zou zien. Toen kreeg hij éne vraag: Mijn Kind, heb ik dan hem al verdoemd? En toen riep hij uit: Hoe, Heere, nog leeft hij, Gij kunt hem nog bekeren. Zo is hij gestorven. Dan zou het kunnen zijn, als uw gebeente reeds lang in het graf ligt in de schoot der aarde. Dat God de weerbarstige overtreder volgt en hem met smeking en geweent terugbrengt, omdat God heeft onderscheiden, waar geen onderscheid was.

Amen

*_*_*

Zingen Psalm 106 : 26